

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători – Nicolae Gordilă și Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate împotriva sentinței Judecătoriei Comrat din 26 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 12 aprilie 2013, de către procurorul al procuraturii UTA Găgăuzia, Natalia Andronic și avocatul Vladimir Cimpoș, în numele inculpatului

Cernenco Veaceslav Valeriu, născut la 17 aprilie 1975, originar din r-l Comrat, s. Ferapontievca și domiciliat în r-l Ciadîr-Lunga, s. Tomai, str. Octeabriscaia 41,

1. *Examinat în prima instanță: 10.10.2012-26.12.2012*

2. *Examinat în instanța de apel: 17.01.2013-12.04.2013*

3. *Examinat în instanța de recurs: 23.10.2013-15.01.2014*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 26 decembrie 2012, Cernenco V.V. a fost achitat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Cernenco V.V., a fost învinuit de către organul de urmărire penală pentru faptul că, la 12 iulie 2012, în jurul orei 20.30, aflându-se pe str. Gagarin, s. Ferapontievca, r-l Comrat, în timpul conflictului apărut între el și mama sa Cernenco Ecaterina Panteleievna, i-a aplicat ei lovitură cu pumnul în regiunea capului, în urma cărui fapt ea a căzut și s-a lovit cu capul de pământ. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 din 08 august 2012, ultimei i-au fost cauzate vătămări corporale grave, după aceasta Cernenco V.V. s-a ascuns de la locul infracțiunii.

Astfel, Cernenco V.V. a fost învinuit de către organele de urmărire penală de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, *violența în familie, adică, acțiunea intenționată, manifestată fizic sau verbal, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a provocat suferință fizică, soldată cu vătămarea gravă a integrității corporale.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Cernenco V.V. să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, invocând aprecierea eronată de către instanța de fond a probelor administrate pe caz, aprecierea greșită a acțiunilor inculpatului de către instanța de fond, deoarece probele administrate pe caz confirmă vinovăția lui în săvârșirea infracțiunii incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 12 aprilie 2013, a fost admis parțial apelul, casată sentința, rejudecată cauza, pronunțată o hotărîre nouă, prin care procedura pe cauza penală de învinuire a lui Cernenco V.V., de săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, a fost încetat, din motivul lipsei plîngerii părții vătămate.

Instanța de apel a constatat că, la 12 iulie 2012, în jurul orei 20.30, aflându-se pe str. Gagarin, s. Ferapontievca, r-l Comrat, în timpul soluționării conflictului apărut între el și mama sa Cernenco Ecaterina Panteleievna, i-a aplicat ei lovitură cu pumnul în regiunea capului, în urma cărui fapt ea a căzut și s-a lovit cu capul de pămînt, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 103 din 08 august 2012, ultimei i-au fost cauzate vătămări corporale grave.

În rezultatul analizei probelor administrate pe caz în conformitate cu prevederile art. 415 CPP: declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor Odnostalco M.D., Ivanenco S.V., Garciu N.I., Giumiușliu V.F., Odnostalco V.F., Topal Iu.S., Topal Ia.S., raportul de expertiză medico-legală nr. 103 din 08 august 2012, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 02.07.2012, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond neîntemeiat a constatat că acțiunile inculpatului nu au nici o legătură cauzală cu vătămarile corporale grave provocate părții vătămate.

Astfel, instanța de apel a conchis că inculpatul i-a aplicat o lovitură cu mîna stîngă în regiunea cutiei toracice părții vătămate, în rezultatul cărui fapt ea a pierdut echilibrul și a căzut, lovindu-se cu capul de drumul acoperit cu pietriș, și ca urmare i-au fost provocate vătămări corporale grave.

Ca urmare, instanța de apel consideră că în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, *violența în familie*, ci ale art. 157 Cod penal, *vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății din imprudență*.

Conform art. 276 alin. (1) CPP, în cazul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei.

Conform art. 275 pct. 6) CPP, în cazul lipsei plîngerii victimei, urmărirea penală pornită nu poate fi efectuată, și urmează a fi încetată.

Din materialele cauzei rezultă că plîngere la organele de urmărire penală a fost depusă de către fiica părții vătămate, partea vătămată astfel de plîngere nu a înaintat, fapt ce a dus la încetarea procesului penal în cauză.

5. La 26 iunie 2013 procurorul declară recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei, pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare a inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, la 5 ani închisoare, în penitenciar de tip închis, invocînd că instanța de apel eronat a constatat că partea vătămată nu este subiectul infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal, probele administrate pe caz confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate și în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal.

5.1 La 06 iunie 2013 avocatul Vladimir Cimpoeș, în numele inculpatului de asemenea, declară recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței, invocând că:

- la caz nu sunt administrate probe ce ar confirma vinovăția inculpatului;
- aprecierea eronată de către instanța de apel a probelor administrate pe caz;
- încetarea eronată a procesului penal în baza art. 157 Cod penal, deoarece în actul de învinuire a fost indicat art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente.

Cu referire la recursul procurorului

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Potrivit art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401 Cod de procedură penală, procurorul este în drept să declare recurs ordinar, atât în latura penală, cât și în cea civilă.

Termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârii instanței de apel, potrivit prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Conform procesului-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel din 22 mai 2013 (f.d.200), la pronunțarea publică a deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 12 aprilie 2013, a participat procurorul.

La 26 iunie 2013 procurorul declară recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 229), fapt confirmat prin amprenta ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic.

Prin urmare, față de cele mai sus precizate, invocând doctrina și practica judiciară, Colegiul reține că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se consideră ca tardiv, deoarece legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. El nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Revenind la recursul procurorului, Colegiul constată că, termenul de 30 zile pentru depunerea acestuia a expirat la data de 24 iunie 2013.

În astfel de circumstanțe, raportînd speța dată, la prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către procuror a expirat, prin urmare recursul ordinar declarat este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursul avocatului în numele inculpatului

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul conchide, că instanța de apel a reținut corect că în partea descriptivă a sentinței, instanța de fond constată că inculpatul a săvîrșit infracțiunea de care este învinuit, iar în partea dispozitivă dispune achitarea acestuia din motivul că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, fapt ce duce la prezența contradicției dintre partea descriptivă și partea dispozitivă în aceeași sentință.

Așa cum rezultă din verificarea actelor dosarului, instanța de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cursul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate în etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților, în ședințele de judecată, cu reaudierea inculpatului, părții vătămate, martorilor în instanța de apel, a constatat că instanța de fond neîntemeiat a adoptat sentință de achitare în privința inculpatului Cernenco V.V.

Astfel, Colegiul consideră că, în rezultatul analizei și aprecierii a probelor administrate pe caz în conformitate cu prevederile art. 415 CPP, și anume: declarațiile inculpatului, părții vătămate, martorilor Odnostalco M.D., Ivanenco S.V., Garciu N.I., Giumiușliu V.F., Odnostalco V.F., Topal Iu.S., Topal Ia.S., raportul de expertiză medico-legală nr. 103 din 08 august 2012, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 02.07.2012, caracteristica inculpatului eliberată de Primăria s. Ferapontievca, certificatul Dispanserului narcologic și psihiatric, instanța de apel just a concluzionat că instanța de fond neîntemeiat a constatat că acțiunile inculpatului nu sunt în legătură cauzală cu vătămarile corporale grave provocate părții vătămate.

În viziunea Colegiului, instanța de apel just a considerat ca un fapt constatat, reieșind din declarațiile inculpatului, confirmate prin celelalte probe, că *„aplicarea de către inculpat a unei lovituri cu mîna stîngă în regiunea cutiei toracice a părții vătămate, în rezultatul cărui fapt a pierdut echilibrul și a căzut, lovindu-se cu capul de drumul acoperit cu pietriș, provocîndu-i astfel vătămarile corporale grave”*.

În aceste circumstanțe, Colegiul menționează că instanța de apel întemeiat a reținut că *„inculpatul intenționat aplicînd lovitură părții vătămate, urma și putea să prevadă, faptul căderii acesteia, în rezultatul cărui fapt puteau fi cauzate vătămări corporale grave, fapt ce și a avut loc”*.

Apreciind probele expuse din punct de vedere al pertinentei, concludenței, și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării, conform propriei convingeri, formate în rezultatul examinării sub toate aspectele, în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, în opinia instanței de recurs, instanța de apel întemeiat a concluzionat că acțiunile inculpatului cad sub incidența infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, *vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății din imprudență*.

Instanța de apel, considerînd că deși inculpatul este fiul părții vătămate, însă ei nu domiciliază împreună și ea nu se află la întreținerea fiului, deoarece inculpatul locuiește împreună cu familia sa în s. Tomai, r-l Ciadîr-Lunga, iar partea vătămată cu fiica, ginerele și 2 nepoate în s. Ferapontievca, r-l Comrat, întemeiat a conchis că partea vătămată nu întrunește condițiile necesare victimei violenței în familie, și anume ultima nu are calitatea de subiect al infracțiunii prevăzute de art. 201¹ Cod penal.

La fel, instanța de apel just a concluzionat că inculpatul nu a avut intenția de a provoca suferințe fizice părții vătămate, semn obligatoriu al infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, deoarece conform declarațiilor părții vătămate: *„lovitura inculpatului nu i-a cauzat suferințe fizice, de la lovitura lui, ea a pierdut echilibrul și a căzut pe drumul acoperit cu pietriș, apoi a pierdut cunoștința”*.

Mai mult ca atît, în ordonanța de recunoaștere în calitate de învinuit, procurorul nu a menționat că de la lovitura aplicată părții vătămate, ultimei i-au fost provocate suferințe fizice, fapt ce a dus la cauzarea vătămării corporale grave.

Rezumînd cele expuse mai sus, instanța de apel în opinia Colegiului corect a conchis că argumentele procurorului în apel, privind prezența în acțiunile inculpatului a elementelor componente a infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, nu și-au găsit confirmare, fapt ce a dus la recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 157 Cod penal, ca *vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății din imprudență*.

Conform art. 276 alin. (1) CPP, în cazul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, urmărirea penală se pornește numai în baza plîngerii prealabile a victimei.

Conform art. 275 pct. 6) CPP, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi executată, și va fi încetată în cazurile în care lipsește plîngerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art. 276, numai în baza plîngerii acesteia sau plîngerea prealabilă a fost retrasă.

Din materialele cauzei rezultă că, plîngere la organele de urmărire penală a fost depusă doar de către fiica părții vătămate, partea vătămată nu a depus o astfel de plîngere. Mai mult, ultima s-a adresat cu cererea de încetare a urmăririi penală în privința inculpatului, deoarece nu are careva pretenții față de el (f.d. 13,26). Cerințele părții vătămate menționate se întrevăd și din declarațiile date de ea pe parcursul procesului penal, cît și în instanța de apel (f.d. 33-34, 108, 155, 181).

Colegiul luînd în considerație cele enunțate, consideră că instanța de apel întemeiat a dispus încetarea procesului penal în cauză.

În recursul ordinar declarat de avocat, decizia este criticată, prin prisma temeiului de casare prevăzut la pct. 6) și 8) alin. (1) ale art. 427 Cod de procedură penală, și anume „*decizia atacată nu conține motive pe care se bazează și lipsesc elementele infracțiunii*”.

Colegiul analizând cazul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, constată că o hotărîre judecătorească este supusă casării, în temeiul acestui punct cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței. Însă Colegiul constată că, lecturînd textul deciziei instanței de apel, se observă că decizia adoptată cuprinde toate motivele pe care se întemeiază soluția, și motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărîrii. În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, în legătură cu ce nu se constată prezența temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Nici motivul de casare prevăzut în art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, nu este incident în cauză, conform căruia, hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde. Aceste temeuri nu sunt prezente la examinarea recursului în cauză, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurent.

De asemenea, Colegiul reține că în recursul declarat este criticată aprecierea de către instanța de apel a probelor administrate pe caz, însă argumentul invocat nu este prevăzut de lege ca temei pentru a judeca cauza în ordine de recurs.

Aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs, cu excepția cazurilor cînd instanțele menționate, la aprecierea probelor au admis încălcarea anumitor prevederi ale legii procesuale penale, cea ce a condiționat comiterea unor erori grave de drept, iar dezacordul unei părți cu aprecierea probelor de către instanțe nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărîri de condamnare sau de achitare.

Astfel, Colegiul conchide că temeiurile indicate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva sentinței Judecătorei Comrat din 26 decembrie 2012 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 12 aprilie 2013, în cauză penală în privința lui *Cernenco Veaceslav Valeriu*, de către procurorul al procuraturii UTA Găgăuzia, Natalia Andronic, ca fiind declarat peste termen, și de către avocatul Vladimir Cimpoș, în numele inculpatului Cernenco Veaceslav Valeriu, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 15 ianuarie 2014.

Președinte:	(semnătură)	Petru Ursache
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Vladimir Timofti

Copia corespunde originalului

Judecător:

Nicolae Gordilă